

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Dětský domov „Země dětí“

407 21 Česká Kamenice, Komenského 491

Identifikátor: 600 028 933

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládež a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad Děčín, Lázeňská 12, PSČ 405 01

Termín konání komplexní inspekce: 13. - 15. prosince 1999

Čj.	066 851/99-4020
Signatura	kf7pt201

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovně-vzdělávací program

Výchovně-vzdělávací program koresponduje s daným typem zařízení - dětský domov (dále jen DD) rodinného typu. Základem je systém rodinné výchovy doplněný režimovými prvky. U svěřenců předškolního věku je navíc jedním z hlavních cílů vytvoření základních stereotypů a sebeobsluhy.

V jednotlivých rodinných buňkách (dále jen RB) se každou neděli připravuje celodenní strava. Na její přípravě participují všichni svěřenci. Vaření je materiálově zajišťováno prostřednictvím centrálního skladu potravin DD. Drobné nákupy si zajišťují jednotlivé RB samy jako součást výchovně-vzdělávací práce.

Adaptační fáze probíhá v rámci „rodiny“ (RB). Ředitelka s příslušnou vychovatelkou provedou úvodní rozhovor, pro nově příchozího svěřence jsou připraveny drobné dárky a cukroví. Vychovatelka jej pak seznámí s objektem. Je zajištěna vstupní prohlídka u pediatra. Svěřenci v příslušné RB jsou s předstihem informováni o příchodu nového svěřence a je chystáno jeho pozitivní přijetí. Vedení DD zajistí docházku do příslušného typu školy. Po dobu adaptační fáze je svěřenci věnována ze strany personálu zvýšená pozornost.

Výchovně-vzdělávací systém je otevřený vnějším vlivům. Otevřenost je dána zejména docházkou svěřenců do místních škol. V DD nejsou zavedeny žádné zájmové kroužky, i v tomto případě svěřenci docházejí do místních škol a školských zařízení.

Hodnotící systém postihuje 2 roviny - 1. je zaměřena na bodování úklidu bytů, 2. na hodnocení chování a školních výsledků jednotlivých svěřenců.

Hodnocení svěřenců provádí slovně kmenové vychovatelky, závažnější problémy jsou řešeny individuálně s ředitelkou. Cca 1x za čtvrt roku probíhá komunitní sezení celého DD, na němž jsou svěřenci hodnoceni a mají prostor i pro sebereflexi. Ostatní svěřenci se k hodnocení ostatních vyjadřují minimálně. Kontrolu úklidu provádí ředitelka a sociální pracovnice, kvalita úklidu je hodnocena bodováním. Vyhodnocení probíhá 1x za 2 měsíce, nejlepším jsou udělovány odměny.

Svěřenci mají své osobní věci a jsou vedeni k odpovědnosti za ně. Nemají k dispozici žádné uzamykatelné skříňky, peníze a cenné věci si mohou ukládat u vychovatelek.

Samospráva svěřenců není zřízena, od začátku letošního školního roku si ředitelka příležitostně zve starší svěřence k diskusím a besedám. Tito svěřenci jsou vedeni k reflexi a je jim dáván prostor k ovlivňování dění v DD.

Práce s rodinami svěřenců je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího programu. Týká se jen rodin, které projevují o své děti zájem. Pracovníci DD navštěvují rodiny svěřenců minimálně - nejčastěji v rámci prázdninových kontrol svěřenců na dovolenkách. Zájem o své děti projevuje cca 1/3 rodin.

Svěřenci jsou zapojováni do estetické úpravy interiérů (v době konání inspekce se jednalo o vánoční výzdobu). V přiměřené míře si mohou vyzdobit i své pokoje - například plakáty.

Dovolenky jsou udělovány se souhlasem OPD a zákonných zástupců, volné vycházky uděluje vychovatel svěřencům starším 10-ti let. Vycházky jsou udělovány jen v neděli a výjimečně ve středu. K redukci počtu volných vycházek došlo na konci loňského školního roku z důvodů zhoršené kázně, nedostatečné přípravy na vyučování atd. Osobní volno mají svěřenci denně, uděluje jej vychovatel.

Zařízení je schopno v omezené míře zajistit podmínky pro rozvoj mimořádného nadání

a talentu jednotlivých svěřenců. To se týká i výchovy a vzdělávání svěřenců se specifickými vzdělávacími potřebami. Dětem s nedostatky v komunikaci je zajištěna potřebná logopedická péče.

Individuální výchovně vzdělávací plány nejsou zpracovány ani u problémových svěřenců. Na každé RB je veden osobní list dítěte, ve kterém je 3x ročně zaznamenáváno jeho hodnocení. Východiska ani zpětné vazby výchovného působení nejsou uvedeny.

Svěřencům, kterým končí ústavní výchova, je poskytována věcná a finanční pomoc v souladu s vyhláškou MŠMT č. 247/1996 Sb., o výši kapesného a věcné pomoci poskytované dětem a mládeži s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou.

Výchovně-vzdělávací program je pro svěřence bezpečný. Šikanování se objevilo v 1 případě a bylo řešeno, krádeže se vyskytují v menší míře a jsou personálem šetřeny a řešeny. Žádné další negativní jevy se mezi svěřenci nevyskytují.

Stimulační úroveň systému je průměrná.

Výchovně-vzdělávací program je dobrý.

Podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost

Ředitelka je odborně a pedagogicky způsobilá a absolvovala experienciální psychoterapeutický výcvik.

Kolektiv vychovatelů tvoří 8 pedagogických pracovníků, z toho 1 není odborně a pedagogicky způsobilý. V současné době si vzdělání doplňuje (DPS). Studium speciální pedagogiky absolvovala 1 vychovatelka. Další 2 vychovatelky absolvovaly sociálně psychologický výcvik v rozsahu 100 hodin, 2 absolvovaly 3-denní „Sociálně tréninkový program“ apod. Pedagogičtí pracovníci se zúčastňují i dalších vhodných školení a kurzů.

Nepedagogičtí pracovníci jsou ve výchovně-vzdělávacím procesu využíváni minimálně.

V kolektivu zaměstnanců jsou 4 muži (včetně „civilních služeb“).

Sociální pracovnice, v současné době na mateřské dovolené, je nekvalifikovaná. Nekvalifikovaná je i pracovnice, která ji zastupuje.

Veškeré funkce v DD jsou personálně zajištěny.

Prostorové podmínky umožňují realizaci výchovně-vzdělávacího programu. Od poslední inspekce došlo k výraznému zhoršení estetické úrovně interiéru. Stěny v některých místnostech jsou značně poškrábané a špinavé. Protože vedení DD plánuje rekonstrukci vodoinstalace a elektroinstalace (obojí je téměř v havarijním stavu), není prováděna běžná údržba malováním. Ve špatném technickém stavu jsou i okna. Výchova prostředím se tak stává spíše negativním faktorem a některé pokoje svěřenců již nevyhovují psychohygienickým zásadám. Celkově lze konstatovat, že v nejlepším stavu jsou kanceláře a 4. RB.

Jednotlivé RB jsou vybaveny starším nábytkem, vybavení audiovizuální technikou je průměrné. Ložnice jsou většinou 3-lůžkové, ložnice pro předškoláky je 7-lůžková. K dispozici jsou i 1-lůžkové pokoje.

Zařízení je schopno v případě potřeby (nemoc, studium aj.) vytvořit pro svěřence soukromí.

Vybavení na zimní a letní sporty je přiměřené, přiměřené je i vybavení hračkami a stolními hrami. Svěřenci mají k dispozici 1 počítač, využívá ho především jeden chlapec.

DD má pronajat pozemek na turistickou základnu, na níž jsou umístěny chatky a buňky, které jsou majetkem DD.

Objekt DD je umístěn v parku, k dispozici je zahrada se skleníky. Na pozemku je vybudováno hřiště a 6 chatek.

Objekt i pozemek je předmětem soudního sporu mezi městem a ŠÚ, který již trvá několik let. V současné době je objekt a pozemek bezplatně pronajat na 49 let. V dodatku smlouvy je uvedeno, že případné investice do objektu město vrátí, vyhraje-li soudní spor.

DD vlastní 2 služební vozidla (osobní a mikrobus).

Podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost jsou ještě vyhovující.

Organizace, formy a metody výchovně-vzdělávací činnosti

Sledovaná výchovně-vzdělávací činnost na jednotlivých RB vycházela z aktuálního tematického celku - příprava na vánoce. Ve 2 RB probíhalo pečení cukroví - od přípravy a zpracování těsta až po finální výrobek. Při zpracování těsta svěřenci pouze sledovali vychovatelku, samostatně si postup nezkusili. To se týká také pečení, vyjímání pekáčů z trouby apod. Nejmladší věková skupina svěřenců byla motivována vánoční atmosférou a výtvarně ztvárnila vánoční stromek. Vychovatelka využila 2 technik, kreslení pastelkami a křídami. Svěřenci se spontánně vyjadřovali, sdělovali svoje dojmy a přání. Atmosféra byla pracovní a velmi přátelská. Všichni svěřenci pracovali s viditelným zájmem.

Několik svěřenců nejstarší věkové skupiny pracovalo na školní zahradě, ostatní se postupně vraceli ze škol a učilišť. Někteří využili volna k nákupu vánočních dárků.

Organizace, formy a metody výchovně-vzdělávací činnosti jsou dobré.

Interakce a komunikace

Vztahy mezi svěřenci a zaměstnanci domova jsou pozitivní. Svěřenci mají možnost pohybu po celé budově. Mimořádně příznivá atmosféra je při komunikaci svěřenců s jednou z kuchařek.

Komunikace mezi svěřenci je na dobré úrovni.

V období od poslední inspekce došlo ke zklidnění interpersonálních vztahů. Komunikace mezi pedagogy a ostatními zaměstnanci je stále ještě poněkud otažitá, chybí užší kontakt, například prostřednictvím operativních porad, provozních porad apod.

Interakce a komunikace je velmi dobrá.

Další aktivity významně ovlivňující výchovně-vzdělávací činnost

Svěřenci se účastní různých sportovních a kulturních soutěží, dosahují na nich průměrných výsledků.

Zařízení v minulosti umožňovalo studentům SŠ a VOŠ odbornou praxi a exkurze, v letošním školním roce nebyly na tuto službu žádné požadavky.

Odborné semináře zařízení nepořádá.

DD zajišťuje pro své svěřence plavání. Dále se svěřenci účastní akcí, které jsou pořádány pro DD (celostátní turistické srazy) a různých kulturních akcí i mimo obec.

Úroveň spolupráce s dalšími zainteresovanými orgány:

- s OPD - vcelku dobrá,
- s policií - s městskou velmi dobrá,
- se ŠÚ - dobrá,
- s DDÚ - dobrá,
- s MěÚ - po změně starosty došlo k ochlazení, ale stále je dobrá,
- se soudy - dobrá,

- se sponzory - velmi dobrá s německým sponzorem,
- s místním DDM - velmi dobrá.

Další aktivity jsou dobré.

Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

V letošním školním roce nebyl zaznamenán žádný útek svěřence.

Nedostatky se vyskytly při kontrole vybraných žákovských knížek, kde se ojediněle objevily zápisy o nevypracování domácích úkolů nebo zapominání pomůcek. Závažné kázeňské problémy (šikana, krádeže, agrese) se vyskytly v 1 případě, který byl se souhlasem DDÚ řešen přemístěním dotyčného svěřence do výchovného ústavu.

Při neformálním rozhovoru se svěřenci nebyly avizovány negativní jevy ani frontální nespokojenost. Připomínky se týkaly malé možnosti zájmových aktivit v domově, když nepřízeň počasí nedovoluje pobyt venku.

Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou dobré.

Hodnocení kvality výchovně-vzdělávací činnosti

Plánování výchovně-vzdělávací práce vychází spíše z konkrétních situací, systém se teprve vytváří. Realizace daného tématu v době inspekce měla velmi dobrou úroveň. Menší pozornost je věnována individuálním zvláštnostem svěřenců a jejich přípravě na samostatný život.

Značné nedostatky jsou v oblasti materiálních podmínek.

K pozitivnímu posunu došlo v interpersonálních vztazích, kolektiv zaměstnanců se však dosud stabilizovat nepodařilo.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry jsou vedením DD zpracovány. Záměrem je zřídit 5. RB při zachování současné kapacity. Žádná jednání se zřizovatelem ani s územně příslušným DDÚ realizována nebyla. V areálu DD bude - jako poslední socializační článek - zřízen cvičný byt pro svěřence starší 16-ti let. Koncepční záměry vycházejí z analýzy podmínek, koncepce i stanovené cíle jsou reálné.

Záměrem vedení je získat externího psychologa.

Roční plán práce je zpracován, zaznamenány jsou obecné a dílčí cíle, které se navzájem prolínají. Výchovné plány se zaměřením na pracovní, tělesnou, estetickou a výtvarnou výchovu jsou bodově rozpracovány do jednotlivých měsíců. Cíle jsou obširné, nejsou uvedeny prostředky k jejich dosažení.

Vnitřní řád v článku 2 a 11 zcela zbytečně ukládá vychovatelům, aby vypracovávali kromě týdenních programů výchovné práce i roční a měsíční plány.

Týdenní programy výchovné práce obsahují zbytečně i činnosti dané režimem dne, méně prostoru je věnováno vlastní výchovně-vzdělávací činnosti. Kompatibilita s ročním plánem práce je malá. Výchovné činnosti jsou realizovány mnohdy nahodile dle aktuální situace.

Celkově v plánování chybí systém.

Plánování je ještě vyhovující.

Organizování

Přímou výchovnou práci ředitelka naplňuje formami, které jsou v rozporu se stanoviskem MŠMT čj. 15 870/96-60 vydaném dne 1996-04-19 (individuální pohovory se svěřenci, doprovod svěřenců na výjezdových akcích mimo DD apod.).

Kompetence pracovníků jsou vymezeny organizačním řádem a náplněmi práce. Příslušné pravomoci jsou delegovány.

Organizační struktura daná organizačním řádem umožňuje řízení DD. Struktura a podřízenost pracovníků je stanovena organizačním řádem. V souvislosti s výměnou pracovníků v administrativě dochází k přeskupení kompetencí. Ředitelka chystá aktualizaci pracovních náplní těchto pracovníků.

Výroční zpráva je průměrná, velmi stručné je zhodnocení výchovně-vzdělávací práce.

Dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti je vedena jen částečně vyhovujícím způsobem. Vnitřní řád z listopadu 1996 již v některých ustanoveních neodpovídá aktuálnímu stavu DD. Přestože je patrné, že se ředitelka v období od poslední inspekce dokumentací zabývala, výsledky stále nejsou uspokojivé.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada (dále jen PR). Svolávána je minimálně 6x ročně, zápisy z jednání jsou vedeny. Dle potřeby jsou svolávány porady vedení - cca 1x za 2 měsíce. Zápisy vedeny nejsou.

Vnitřní informační systém využívá osobních kontaktů, knihy hlášení a informační knihy. Všichni zaměstnanci mají přístup k potřebným informacím. Osobní spisy svěřenců jsou uloženy u sociální pracovníce a pedagogičtí pracovníci k nim mají přístup. Ochrana osobních dat je zajištěna, pracovníci mají ustanovení o mlčenlivosti uvedeno v pracovní smlouvě.

Informace zákonným zástupcům jsou podávány písemně 1x ročně a při jejich návštěvách v DD jsou jim informace poskytovány ústně.

Do jiných zařízení jsou přemísťováni maximálně 2 svěřenci ročně, vždy se souhlasem územně příslušného DDÚ.

Zařízení se v přiměřené míře prezentuje na veřejnosti, například vystoupením svěřenců v domově důchodců. V malé míře je využíváno i místního tisku.

Spolupráce ředitelky DD se školami (zejména s MŠ) vykazuje rezervy.

Efektivnost vynakládání finančních prostředků je průměrná.

Organizování je dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Přestože někteří pedagogičtí pracovníci absolvovali různé vzdělávací semináře a výcviky, poznatky z nich uplatňují v praxi většinou v malé míře.

Všichni pedagogičtí pracovníci a pomocné vychovatelky se podrobili v říjnu 1999 psychologickým testům. Důvodem byla snaha sestavit optimální pracovní týmy. K realizaci dosud nedošlo, změny jsou plánovány na pololetí. Testování realizovala PPP Děčín jako službu, náklady činily 10 000 Kč.

Pracovníkům jsou vytvořeny podmínky pro uplatnění kreativity a iniciativy.

Začínajícím vychovatelům je přidělen uvádějící vychovatel (vedoucí směny).

Kritéria hodnocení jsou součástí mzdového předpisu, pracovníci je znají. Systematické hodnocení pracovníků není realizováno, hodnocení probíhá příležitostně při opakovaném negativním zjištění.

Vedení a motivování pracovníků je ještě vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře není vytvořen, vedení chystá změnu organizačního řádu, která by mimo jiné měla odstranit i tento nedostatek.

Plán kontrolní činnosti je součástí ročního plánu práce. Záznamy o kontrolách nejsou vedeny, v případě negativních zjištění jsou přijímána opatření k jejich odstranění.

Hospitační činnost je v malé míře realizována, zápisy vedeny nejsou. Rozbory jsou prováděny.

Analýza výsledků kontrol je prováděna a pracovníci jsou s ní na poradách seznamováni.

Kontrolní mechanismy jsou nevyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Ředitelka má určitou představu o vedení DD, v řízení však chybí systém. Výrazné nedostatky jsou v oblasti plánování, vedení a motivování pracovníků a zejména v oblasti kontroly.

Dokumentace DD není na potřebné úrovni.

V minulosti docházelo k poměrně častým interpersonálním konfliktům, v současné době se situace zklidnila.

Oproti poslední inspekci svěřenci nesignalizují žádnou nespokojenost.

Celkově je řízení ještě vyhovující.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Základní přehled o kolektivu svěřenců a o využívání kapacity DD

Kapacita zařízení	40
Evidenční stav	40
Počet svěřenců fyzicky přítomných na zařízení	39
Počet svěřenců na útěku	0
Počet svěřenců podmíněčně propuštěných	0
Počet svěřenců s nařízenou ústavní výchovou	36
Počet svěřenců umístěných se souhlasem zákonných zástupců	0
Počet svěřenců umístěných na předběžné opatření / cizinců	4/0
Počet svěřenců v péči neurologa	2
Počet svěřenců v psychiatrické péči	3

Kapacita zařízení je využívána mimořádně dobře. Kolektiv svěřenců je celkově vyvážený.

Přehled o počtu a složení jednotlivých VS

VS	Počet svěřenců/dívek	MŠ	ZŠ	ZvŠ	SOU, OU, U	SŠ	Sourozenci
1.	10/4	0	4	4	2	0	3 x 2
2.	9/6	0	4	2	3	0	1 x 2
3.	11/5	0	8	0	3	0	3 x 2
4.	10/5	6	2	1	1	0	1 x 2
Celkem	40/20	6	18	7	9	0	

Rozdělení svěřenců do 1. - 3. RB je vyvážené. Do 4. RB byli soustředěni všichni předškoláci, což odpovídá DD internátního typu, nikoliv však DD typu rodinného.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení,
- organizační řád,
- vnitřní řád,
- týdenní plány rodinných buněk,
- roční plán práce,
- informační kniha,
- dokumentace na RB,
- jednací protokol,
- zápisy kontrolních orgánů,
- zápisy z jednání PR,
- zápisy z porad vychovatelů,
- kniha úředních návštěv,
- kniha návštěv,
- výroční zpráva.

ZÁVĚR

Zásadní pozitiva:

- kvalita vychovatelského kolektivu,
- zlepšení interpersonálních vztahů na pracovišti,
- využívání kapacity zařízení,
- úroveň interakce a komunikace mezi svěřenci a personálem.

Zásadní negativa:

- nedostatky v řídicí práci,
- technický stav některých pokojů (výchova prostředím).

Zařízení plní své úkoly dobře.

Výrazné nedostatky přetrvávají v řízení, zejména v oblasti plánování, vedení a motivování pracovníků a v oblasti kontroly.

V oblasti materiálních podmínek došlo ke značnému zhoršení technického stavu v části ubytovacích prostor. Běžná údržba malováním není realizována z důvodu chystané generální rekonstrukce vodoinstalace a elektroinstalace. Tyto prostory neodpovídají psychohygienickým zásadám ani zásadám výchovy prostředím.

Zlepšily se interpersonální vztahy mezi zaměstnanci.

Doporučení ČŠI byla přijata a realizována jen částečně. Pozitivní posun nastal ve využívání kapacity zařízení.

Efektivnost využívání finančních prostředků je průměrná.

Doporučení

1. Odstranit nedostatky v materiálních podmínkách.
2. Zkvalitnit řídicí činnost.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Pavel Bártík	PaedDr. Pavel Bártík v. r.
Členové týmu	Mgr. Miloslava Paclíková	Mgr. Miloslava Paclíková v. r.

V Ústí nad Labem dne 1999-01-10

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2000-02-01

Razítko

Ředitelka školského zařízení

Podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují činnost ústavu a průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-02-11	066 120/00-4020
Zřizovatel	2000-02-11	066 119/00-4020

Připomínky ředitelky

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.